

нити је закључивање Суда увек почивало на њој. Постоји још један низ пресуда у којима је Суд за основу сопственог закључивања узео схватање које би се условно могло назвати доктрином тренутног акта.

3.2. Доктрина тренутног акта. Водећи случај у оном низу који се поводи за схватањем о повреди права као тренутном чину био је Малхоус против Чешке. Питање које се поставило у овом предмету било је, рекло би се, основно у читавој материји реституције. Чешки закон је предвиђао повраћај земљишта ранијем сопственику од кога је било одузето, ако је ово било у поседу државе или правних лица. Напротив, ако је одузето земљиште пуноважним начином стекло физичко лице, закон је предвиђао могућност да ранији сопственик добије друго одговарајуће земљиште или новчану накнаду за оно што му је било одузето.

Подносилац представке у случају Малхоус, је међутим, захтевао повраћај земљишта *in natura*, иако су на спорним парцелама својину била стекла физичка лица. Он је штавише тврдио како су сви акти ауторитарног режима по себи ништави, те не могу производити ваљане правне последице. Другим речима, по мишљењу подносиоца представке било би немогуће пуноважно стицање својине на спорном земљишту од стране трећих физичких лица.

На овом месту треба учинити напомену о теорији и упоредном праву. У основи, подносилац представке у случају Малхоус стао је на гледиште које је заступао Густав Радбрух. Он је сматрао да нацистички закони о Јеврејима, донети својевремено у Немачкој, не могу бити схваћени и признати као такви, односно да уопште не могу понети име права.

Послератни немачки судови делили су овакав став и сматрали нацистичко законодавство о Јеврејима ништавим. Суд ипак није отишао тако далеко и није дао за право оном начину закључивања, за којим се изгледа повео подносилац представке.

Суд се у овом предмету приклонио приступу различитом од оног који смо сусрели рецимо у пресуди случаја Василеску, па је утврдио да лишење својине не ствара за сопственике трајну ситуацију повреде права.

Напротив, оно је тренутни чин, који се догоди у одређеном тренутку. Ово је навело Суд да се запита да ли је надлежан да одлучује о меритуму спорне ствари, односно, како се још каже, да ли има јурисдикцију *ratione temporis*? Конкретне околности су биле такве да је земљиште било ранијем сопственику одузето 1949, потом је пуноважно предато другом физичком лицу 1957, док је Конвенција у односу на Чешку почела да важи у марту 1992. године.

Одлуку у случају Малхоус треба пажљиво анализирати. Често се међу писцима наводи да је, на основу доктрине тренутног акта, неприхватљива представка којом се тражи повраћај одузетог од стране комунистичког режима. Таква представка је, по схватању израженом у доктрини, неприхватљива *ratione temporis*. По оваквом схватању право својине на